

Nr 119.

Av herr **Wiklund** i Stockholm m. fl., om förbättrad löneställning för vissa ombudsmannabefattningar hos länsnykterhetsnämnder.

Socialstyrelsens anslagsäskanden för budgetåret 1952/53 innehålla bland annat förslag om uppflyttande av tre tjänster som ombudsmän inom länsnykterhetsnämndsorganisationen från lönegrad Cg 21 till Ce 23. Som motiv härför anför ämbetsverket följande:

Under budgetåret 1947/48 inrättades tre nya ombudsmannatjänster med heltidsanställning hos länsnykterhetsnämnderna i Kalmar, Kristianstads och Värmlands län. Dessa tjänster placerades i lönegrad Cg 21. De nuvarande innehavarna av dessa tjänster tillträdde sina befattningar vid länsnykterhetsnämnderna i Kalmar och Kristianstads län den 1 oktober 1947 och vid länsnykterhetsnämnden i Värmlands län den 1 januari 1949. Socialstyrelsen anser det icke vara rimligt att låta dessa tjänsteinnehavare — vilka icke kunna betraktas såsom aspiranter — kvarstå i en tjänsteställning, som icke tillförsäkrar dem själva och deras efterlevande pension. Omnämnas må i detta sammanhang, att samtliga av dessa äro familjeförsörjare. — — —

Då dessa ombudsmän ha samma arbetsuppgifter och ansvar som övriga heltidsanställda ombudsmän hos länsnykterhetsnämnder, föreslår socialstyrelsen, att berörda tre extra tjänster ändras till extra ordinarie tjänster i lönegrad Ce 23. Merkostnaden härför, i vad avser grundlönerna, uppgår för budgetåret 1952/53 till 1 476 kronor.

Socialstyrelsen åberopar framställningar i ärendet från CST samt — i fråga om ombudsmannen hos länsnykterhetsnämnden i Värmlands län — från nyssnämnda länsnykterhetsnämnd, som med biläggande av en skrivelse från Sveriges kommunalanställdas pensionskassa angående denne tjänsteman anför:

Vid tiden för tillträdet av tjänsten som ombudsman vid länsnykterhetsnämnden i Värmlands län, 15 april 1949, innehade ombudsman G. A. Lundberg ordinarie tjänst vid Gävle stad och var genom denna tjänst pensionsförsäkrad i Sveriges kommunalanställdas pensionskassa (SKP). Då det kunde förmodas, att tjänsten som ombudsman vid länsnykterhetsnämnden i Värmlands län skulle pensionsregleras inom en icke avlägsen framtid, begärde ombudsman Lundberg uppskov med inbetalning av sina pensionsavgifter till SKP, vilket beviljades honom för en tid av två år. Som framgår av bilagda avskrift har uppskovstiden sedermera utsträckts att gälla maximum tre år.

Det har kommit till länsnykterhetsnämndens kännedom, att ombudsman Lundberg, främst för att komma i åtnjutande av pensionsförmånen, nu avser söka en ledigförklarad extra ordinarie ombudsmannatjänst i Västerbottens län. Med hänsyn till gällande bestämmelser synes även i fortsättningen det

förhållandet bliva rådande, att ombudsmän, som komma att tjänstgöra vid härvarande nämnd, söka sig härifrån så snart en tjänst med ovan angivna förmån ställes i utsikt.

Länsnykterhetsnämnden äger kännedom om att framställning tidigare gjorts beträffande uppflyttning av härvarande tjänst till extra ordinarie. Nämnden är emellertid angelägen få behålla ombudsman Lundberg i sin tjänst och hemställer på grund härav, att kungl. socialstyrelsen måtte vidtaga snara åtgärder för denna frågas ordnande.

Föredragande departementschefen anser sig icke kunna gå med på en e.o.-sättning av de tre ombudsmannatjänster, varom här är fråga, utan föreslår endast deras uppflyttning i löneavseende från Cg 21 till Cg 23. Det är emellertid obilligt att dessa tjänstemän nu under flera år fått kvarstanna i ställningen såsom extra personal utan pensionsrätt och skola förbliva i denna ställning för en oviss framtid. Behovet av dessa befattningar är alldeles uppenbart varaktigt, sedan frågan om ett uppgående av länsnykterhetsnämnderna i länsstyrelserna ej längre är aktuell. Ej heller kunna ifrågavarande befattningars e.o.-sättning sägas föregripa prövningen av 1944 års nykterhetskommittés förslag, då denna prövning väntas komma att medföra en väsentlig utbyggnad av speciellt personalen inom länsnämndsorganisationen. Särskilt hårt drabbas innehavaren av ombudsmannatjänsten hos värmlands-nämnden som följd av Kungl. Maj:ts förslag i denna fråga. Som framgår av vad som tidigare anförts har denne förut innehaft pensionsreglerad kommunal tjänst men övergått till denna statliga extratjänst i förlikande på att staten som mönsterarbetsgivare snart och i eget intresse skulle tillse, att pensionsfrågan ordnades. Han erhöll för övrigt före övergången till statstjänst underhandslöfte om förbättrade lönevillkor hos sin dåvarande arbetsgivare, Gävle stad, men utgick liksom socialstyrelsen från att ombudsmannatjänsten hos länsnykterhetsnämnden i Värmlands län efter kort tid komme att göras pensionsberättigad och ansåg sig därför trots allt kunna tillträda densamma. Nu har så lång tid förgått, att denne befattningshavare enligt meddelande från SKP efter den 30 april 1952 ej äger pensionsrätt på grund av sin tidigare kommunala tjänst.

Som socialstyrelsen framhållit kunna ömmande skäl anföras för en e.o.-sättning av även ombudsmannatjänsterna hos länsnykterhetsnämnderna i Kalmar och Kristianstads län. Man kan på allvar räkna med att de tre här berörda tjänstemännen inför den ökade ovissheten om status i pensionshänseende hos de befattningar de nu inneha komma att söka sig andra tjänster, vilka äro förenade med pensionsrätt, därest nu ifrågavarande befattningar ej heller för nästa budgetår bliva extra ordinarie.

Socialstyrelsens förslag om inrättande av heltidsanställda ombudsmannabefattningar hos länsnykterhetsnämnderna i Kopparbergs och Örebro län är också så välmotiverat, att dessa nu böra tillskapas. Arbetsuppgifter av den art det här gäller äro icke längre lämpade att utföras som bisyssla. Socialstyrelsen anser för övrigt i dessa arbetskraftsbristens dagar utsiktslöst att finna

personer för dylika uppgifter med nödig kompetens och tillräcklig tid för deltidsarbete som ombudsmän hos dessa arbetsbetungade länsnykterhetsnämnder.

Som ett allmänt skäl för åtgärder av i det föregående anført slag kan hänvisas till det mycket otillfredsställande nykterhetstillståndet i landet under senare år. Den offentliga nykterhetsvården behöver därför i vissa avseenden förstärkas redan innan 1944 års nykterhetskommittés blivande förslag provas och eventuellt leder till en allmän upprustning av denna vårdverksamhet. Ovan berörda förslag avseende den på förebyggande åtgärder inriktade nykterhetsvården synas härvid vara de mest angelägna. De starkt ökade statsinkomsterna genom alkoholbeskattning av olika slag (enligt riksräkenskapsverkets beräkningar komma dessa inkomster att uppgå till 778 miljoner kronor för nu löpande budgetår och till 806 miljoner kronor för budgetåret 1952/53) torde giva utrymme för de relativt blygsamma kostnadsökningar dessa förslags genomförande erfordrar.

Med stöd av vad sålunda anförts hemställes,

att ombudsmannatjänsterna hos länsnykterhetsnämnderna i Kalmar, Kristianstads och Värmlands län placeras i lönegraden Ce 23 samt att de av socialstyrelsen begärda anslagen 5 004 respektive 7 100 kronor för att möjliggöra inrättande av heltidsanställda ombudsmannabefattningar hos länsnykterhetsnämnderna i Kopparbergs och Örebro län beviljas.

Stockholm den 18 januari 1952.

Daniel Wiklund

i Stockholm.

Olaus Nyberg.

Carl Lindberg.

Alarik Hagård.
